

ДЕСЕТ ГОДИНИ ФРАНЦУСКИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ ВО МАКЕДОНИЈА

ДЕСЕТ ГОДИНИ ФИЛМСКА ДЕЈНОСТ

ФРАНЦУСКИ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

43 години почесно место за францускиот филм во Македонија

Уште од своите почетоци, Францускиот институт во Скопје му отстапи посебно место на францускиот филм. Гледачите сè уште се сеќаваат на филмските проекции во просториите на Францускиот институт во Скопје, со 16-милиметарски проектор, преку кои публиката се запозна со **филмските класици**: „Децата од рајот“, „400 удари“, Лифт за бесилка“, „Армија на сенки“ и други филмови, прикажани со еден неуморно чкрипење на проекторот и задолжителната пауза за промена на филмската лента. Сè уште е живо сеќавањето на **Жерар Блен**, којшто, кон средината на 80-тите години, ексклузивно го претстави својот филм „Бунтовникот“ во поранешната кино сала на Вардар филм. Во истиот тој период, **Марлен Жобер**, славна актерка, и **Вадек Станжак**, млада филмка надеж, се шетаа во стариот дел на Скопје за да се одморат од исцрпните снимања на филмот „Коњаниците на бурата“.

По еден тежок период, некаде во 2000-тата година, скопските кино сали со поддршка на Францускиот институт, и' се приклучуваат на мрежата на европски кина (Europa cinémas) со што беше овозможено широко распространување на францускиот и европскиот филм. Францускиот институт организира недели на француски филм и, преку нив, го поттикнува интересот кај домашната публика за седмата уметност. Еден од најголемите филмски хитови, којшто обележа цела една генерација на млади франкофили, е филмот „Волшебната судбина на Амели Пулен“.

Почетокот на Фестивалот на француски филм во Охрид во 2008 година

Францускиот филм, којшто веќе беше доволно популарен во Македонија, на 1 јули 2008 година, за време на претседателствувањето на Францисј со Европската унија, здобива една нова форма на фестивал.

На иницијатива на новоотворениот Универзитет за аудиовизуелни уметности ЕСРА Скопје, којшто беше филијала на ЕСРА Париз, започнува Францускиот филмски фестивал во Охрид. Со силна поддршка од Амбасадата на Франција, Францускиот институт во Скопје и Министерството за култура, двата универзитети ги организираат првите пет фестивалски изданија во Охрид. Концептот на фестивалот е доста едноставен: прикажување **на десетте најдобри филмови во француска продукција во**

текот на изминатата година и воспоставување на филмски копродукции преку средби помеѓу француските продуценти со колегите од регионот.

Клод Лелуш му дава посебно обележје на првото фестивалско издание во 2008 година, кога во охридскиот амфитеатар го претставува неговиот најнов филм „Роман од железничката станица“. Во 2009 година, режисерот **Филип Лиоре** и' го одзема здивот на публиката со филмот „Добредојде“. Бројни режисери, актери и значајни синеасти се запознаа со македонската публика во рамките на филмската програма потпишана од **Ив Алион**, директор на француското списание за филм „Avant-scène cinéma“.

Преод кон ангажиран филм во 2013 година

Во 2013 година, Францускиот институт во Скопје го менува и проширува првичниот концепт на фестивалот, којшто **се врти кон ангажираниот филм и кон младата француска филмска надеж**. Фестивалот ги следи општествените промени и се приклучува кон барањето одговори на актуелни прашања: младешката нелагодност во филмот „Со крената глава“, на **Емануел Берко**, и гостувањето во 2014 година на главниот актер во филмот **Род Парадо**, којшто во 2015 година беше награден со Цезар за најдобар млад актер во истиот филм, и на **Дијана Руксел**; трагичните последици од радикализацијата преку проекцијата на филмот во 2015 година „Пат за Истанбул“ на **Рашид Бушарев** и ексклузивното присуство на главната актерка **Астрид Ветнал**; климатските промени преку проекцијата на филмот „Утре“, во 2016 година, којшто беше прикажан во 27 земји и беше награден со Цезар 2016 за најдобар документарен филм.

Во текот на изминатите десет години, фестивалот обедини публика од сите генерации, публика полна со ентузијазам, вљубена во францускиот филм со што фестивалот доби на дополнително значење. Во овој период, фестивалот ја уживаше и поддршката на регионот Долна Нормандија.

Патувачки фестивал во 10 градови и празнување на десетгодишнината на FFFMK

Во 2017 година, по повод една деценија постоење, фестивалот добива една инаква децентрализирана форма. По Охрид и Скопје, од јуни до декември, фестивалот ќе обезбеди свое присуство низ десет градови во Македонија, со разновидна и богата програма. Францускиот филмски фестивал, повеќе од било кога досега, го потенцира својот идентитет на **ангажиран, отворен и лесно достапен фестивал - огледало на случувањата во сегашноста**, но и можност за средби помеѓу љубителите на филмот и, дури пошироко, на европската кинематографија.

Преку присуството на **шеесетте значајни гости и повеќе од 100 филмови, прикажани во текот на изминатото десетлетие**, Францускиот филмски фестивал ја одржува жива магијата на филмската уметност и ја доближува до македонската публика преку

прикажување на најдоброто од францускиот филм, којшто е актуелен и меѓународно високо признат.

Развој на француско-македонската филмска соработка

Гостувањата на бројни професионални филмски работници во текот на изминатиов период овозможи интензивирање на контактите и соработките помеѓу француските и домашните режисери и продуценти. Агенциите за филм на двете земји воспоставија тесна соработка и се дел од мрежата EURIMAGES, којашто нуди перспективни копродукции. Режисерот **Фредерик Шендорфер**, којшто гостуваше во 2014 година, продуцентот **Ален Мајор** во 2014 и 2015 година, филмскиот композитор **Бруно Алексиу**, **Жилијен Езано** од Центарот за кинематографија на Франција, и режисерот **Кристијан Бенсан**, кои гостуваа во 2016 година, се само дел почесните фестивалски гости.

**Галерија на портрети на гостите ќе бидат изложени
по повод дестгодишнината на Францускиот филмски фестивал.**